

herder in zijn ledigen tijd gesneden. Als zoo vele overleveringen mist ook deze allen grond van waarschijnlijkheid. Rudolf Bergau, die, in zijn boek over Veit Stoss het altaar aan zijn Neurenbergschen meester toeschreef, is even ver van de wijs. Bode *) bouwde om het altaar een gansche hypothese op. Volgens hem was het gesneden door een onbekenden Nederfrankischen meester, grooter dan Riemenschneider, zijn voorganger en naar hij aangaf, mogelijk zijn meester. Om die veronderstelling kracht van waarschijnlijkheid te geven, neemt hij Riemenschneider al zijn beste werken af en schrijft ze toe aan den onbekenden „Meister des Creglinger Altars”. Hij overlaadt hem met roem en dringt T. Riemenschneider naar een lageren rang. Die vernuftige vinding is evenwel door geen waren Riemenschneider-kenner aangenomen en tegenwoordig geloofd buiten Bode geen sterveling ter wereld er meer aan. †)

*) Zie de bibliografie.

†) Een altaar, in structuur wel overeenkomend met die te Rothenburg en te Creglingen, het beroemde Wolfgangsaltaar te Kefermarkt, wordt door Hermann Ubell (in Kunst und Kunsthandwerk, 1313, I) aan onzen meester toegeschreven. Volstrekt onjuist. Stylistisch gesproken, staan de beelden ervan zelfs niet in dezelve school.

Het wordt nu tijd naar Rothenburg terug te keeren; de postkoets, die eenmaal daags maar gaat, is weg en wij kiezen den ouden landweg, die ons door het belommerde dal in de richting van Rothenburg voert. De weg slingert stadig omhoog tot we na uren

boven zijn op het plateau, waarover rechtaan de weg peilt naar het Oosten. Tegen zes uur bereiken we den rand der diepe vallei, die ons van Rothenburg scheidt. Vóór, ons, hoog en onneembaar, ligt de middeleeuwsche stad, sterk op zijn heuveltop. Twee witte, zeer steile paden leiden uit het groene dal naar hare poorten; torens zonder tal, grillig oprijnend tegen de lucht, blinken in de late zonnestralen, wijl de vallei reeds in den schaduw ligt. Het dal, met zijn geelbleeke stoppelvelden, zwarte akkers, boschplekken en hooge populieren langs de rivier, gaat stil ter ruste; langzaam stappend keeren de werkers

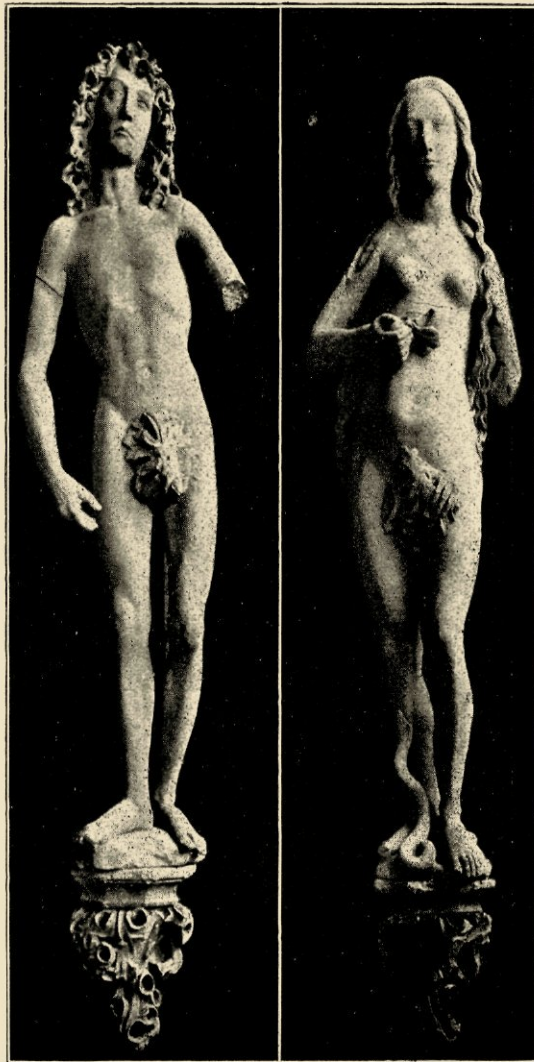

FIG. XXIII EN XXIV. ADAM EN EVA IN HET FRANKISCHE LUITPOLD-MUSEUM TE WÜRZBURG.

van het land naar huis.

Dan vangen eensklaps — 't is zes uur — de klokken van Rothenburg te luiden aan. Klanken galmen door het dal, worden overgenomen en beantwoord in anderen toon; nieuwe rhythmten doortrillen de lucht; het klankvolume groeit en sterft weer weg,